

Nuorten osallisuus

Nuorten osallisuus ja tietoisuus päätöksenteosta on yhteiskunnallisesti hyvin merkittävä aihe, jossa olisi huomattavasti kehittämisen varaa. Nyky-Suomessa ani harvaa nuorta kiinnostaa esimerkiksi valtakunnanpolitiikka, kuntapäätöksenteosta puhumattakaan. Usealla ei ole tietoa edes siitä, kuinka päätöksenteko tapahtuu, saati siitä, kuinka siihen vaikutetaan.

Olisi olennaista pyrkiä kehittämään nuorten kiinnostusta ja ymmärrystä aiheesta. Tässä oppilaitoksemme ja koulujärjestelmämme on avainasemassa: niiden tarkoitus on opettaa nuorillemme elämässä tärkeät taidot, ja mikä olisikaan sen tärkeämpää kuin kyky vaikuttaa omaan elämään ja ottaa osaa demokratiaan? Koulujärjestelmämme toki opettaa yhteiskunnasta yhteiskuntaopin muodossa, mutta se ei tapahdu riittävän painokkaasti. Päätöksenteosta opettaminen tulisi aloittaa aiemmin ja siitä tulisi kertoa laajemmin. Se tulisi esittää tärkeänä ja kiinnostavana asiana, ei harmaahiuksisten, elämänsä kyllästyneiden politiikkojen keskinäisenä kahinointina. Nuorten tulisi päästä tutustumaan päätöksentekoprosesseihin käytännössä, esimerkiksi järjestelmällisten varjovaalien ja nuorisovaltuustotoiminnan kehittämisen kautta.

Tämän lisäksi, meidän tulisi panostaa nuorten tietoisuuden lisäämiseen heidän vaikutusmahdollisuuksistaan. Ei kertoa vain vaaleista (toki niistäkin tulee valistaa), mutta myös esimerkiksi osallisuusryhmistä, nuorisovaltuustoista ja yhdistystoiminnasta. Oppilas- ja opiskelijakuntien hallituksienkin työn merkitystä tulisi korostaa, ovathan nekin yksi nuorten keskeisimmistä vaikutuskeinoista omaan lähiympäristöön. Tämän lisäksi, ehkä näistä kertomistakin olennaisempaa, tulisi nämä eri nuorten vaikutusryhmät ottaa vakavasti päättäjien ja muiden aikuisten toimesta. Jos esimerkiksi oppilaskunnan hallituksessa toiminut nuori näkee, ettei mitään esitys juurikaan etene koulun työntekijöiden pöytää pidemmälle, menettää hän helposti uskonsa mahdollisuuteensa vaikuttaa nuorena. Kun tuo usko on kerran menetetty, on sitä kovin vaikeaa enää palauttaa.

Nuorten tietoisuuden ja osallisuuden kehittäminen on myös kriittistä puhtaasti edunvalvonnan kannalta. Viimevuotisissa kuntavaaleissa valittujen valtuutettujen keski-ikä on reilut viisikymmentä, samaan aikaan kuin nuorten äänestysprosentti on pohjamudissa. Jos nuoret jättävät äänestämättä, ei ihmisryhmä saa edustusta politiikassa. Poliitikoilla, etenkin vanhemmilla sellaisilta, tuskin on kannustinta edes yrittää miellyttää ryhmää, joka ei kuitenkaan vastineeksi palkitse tätä äänellään. Näin yhteiskunta kehittyy, mutta kehityksen suunta ei ota nuorten näkökantoja huomioon.

Kaiken kaikkiaan nuorten osallisuudessa ja tietoisuudessa päätöksenteosta on kehitettävää ja toivomme, että yhteiskuntamme pyrkii panostamaan tähän enemmän. Olisi hienoa nähdä keskustelua sen ympärillä, kuinka nuorten osallisuutta ja tietoisuutta edistettäisiin aineellisen nuorten leimaamisen sijaan. Vaikkei nuorten asioiden ajaminen ole poliitikoille nykytilassa edullisinta, olisi tilannetta silti tärkeää kehittää ylipäättään kansalaisyhteiskunnan säilymisen ja demokratian toimivuuden kannalta.